

REIS OF BESTEMMING?

De eenzame boot

De boot
vaart alleen
over het water

De boot
maakt bochten
maar blijft doorvaren

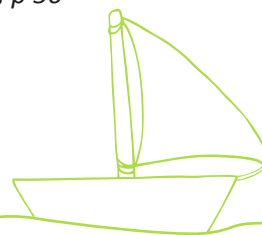
De boot
komt bij de kust
mensen gaan er naar toe

De boot
legt aan
mensen gaan aan boord en varen mee
nu is de boot niet meer alleen

Silke Gidding, 9 jaar

Uit: Als dichters dansen

De mooiste gedichten van Kinderen en Poëzie 2009/2010, p 56

REIS OF BESTEMMING?

Vliegtuig

in een vliegtuig
kan je zitten

hij vliegt heel hoog
door de lucht
alles zie je piepklein

je kan er ook eten
je kan er slapen

ik ging vliegen
toen ik drie was
naar Afrika

mijn papa komt uit Liberia
ik denk dat
dat Afrika is
maar ik weet het
niet zeker

*Omorian Clifford, 6 jaar
In: Poëzie is overal!*

De mooiste gedichten van kinderen 2008/2009

DOEL VAN DE LES

Filosoferen en dichten hebben veel raakvlakken. Door te filosoferen raak je dichter bij de essentie van je gedachten, net zoals gedichten dat ook vaak doen. Daarom combineren we het filosoferen en dichten in deze les. Eerst filosofeert u met de kinderen over een onderwerp en daarna laat u de kinderen over dat onderwerp een gedicht schrijven.

In deze les gaat u met de kinderen filosoferen over het onderscheid tussen reis en bestemming. Deze les past binnen het kinderboekenweekthema 2012 'Hallo wereld' - over het ontmoeten van andere culturen in en door verhalen en gedichten.

Ter afsluiting en verwerking schrijven de kinderen een gedicht, dat kan worden ingestuurd voor de landelijke dichtwedstrijd Kinderen en Poëzie, via www.poeziepaleis.nl

De kunst bij het filosoferen met kinderen is uw eigen mening en kennis niet te delen en vooral goed door te vragen op de uitspraken van de kinderen met vragen als:

- Is dat zo?
- Hoe weet je dat zo zeker?
- Zou het ook anders kunnen zitten?
- Is dat altijd zo?
- Hoezo dan?
- Hoe kan dat nou?
- Kun je een voorbeeld geven?
- Stel nou dat het anders zit...
- Is iedereen het daarmee eens?
- Bestaat daar een regel voor?
- Geldt dat voor alles?

Verder is het belangrijk om te beseffen dat de groep geen consensus hoeft te bereiken. Verschillende meningen en inzichten kunnen prima naast elkaar bestaan.

BENODIGDHEDEN

- Voor elk kind een A4-tje.
- Hoepels of een lint.

VOORBEREIDING

Leg voor in de klas enkele hoepels op de grond of plak ongeveer een meter voor het bord op de grond een lint parallel aan de muur.

De duur van de opdrachten is bij benadering en naar eigen inzicht.

1. INLEIDING (3 min)

Laat de twee gedichten op het digibord zien of deel ze uit en lees ze voor. Vertel vervolgens dat reizen op veel verschillende manieren kan. Per boot, per fiets, per auto, per vliegtuig. Elk vervoermiddel heeft een eigen sfeer en een eigen snelheid. Met de boot reis je langzamer dan met het vliegtuig.

- Vraag de kinderen of ze vinden dat uit de gedichten blijkt dat reizen per vliegtuig anders is dan reizen per boot.
- Zo ja, waaruit blijkt dat dan?

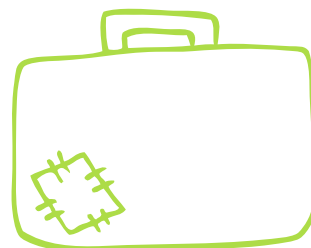
De bootreis duurt dus langer, maar tijdens de reis is er ook al veel te beleven. Met een vliegtuig ga je veel sneller van A naar B, maar deze reis is een stuk saaier. Je zit een hele tijd op een heel klein plekje. Praat kort over de verschillen en overeenkomsten.

2. FILOSOFISCH GESPREK (20-30 min)

(stap 1 loopt ongemerkt over in stap 2)

Praat met de kinderen over wat belangrijker is: de reis of de bestemming. Vraag vooral door naar de redenen en onderbouwing van deze mening. Vragen die u kunt stellen om het gesprek te stimuleren zijn:

- Wat zijn de voordelen van langzaam reizen?
- Wat zijn de nadelen van langzaam reizen?
- Wat zijn de voordelen van snel reizen?
- Wat zijn de nadelen van snel reizen?
- Wat zijn de verschillen tussen de reis en de bestemming?
- Wanneer is de reis belangrijker?
- Wanneer is de bestemming belangrijker?
- Wat maakt een reis saai?
- Wat maakt een reis spannend?

3. DICTOPDRACHT-EEN LANGZAAM GEDICHT

Groepsgedicht (15 min)

Net zoals je snel en langzaam kunt reizen, kun je ook snel en langzaam dichten. Deze les gaat de groep beide mogelijkheden ervaren, te beginnen met een snelle methode. Dit leidt tot een groeps-gedicht.

Zo gaat u te werk:

- Laat de helft van de klas op een vel papier één mooie zin opschrijven over reizen en de andere helft over de bestemming.
- Als een kind klaar is, vouwt hij van zijn vel papier een vliegtuig en werpt dit naar het schoolbord.
- Verzamel alle vliegtuigjes die achter het lint terecht zijn gekomen ofwel die in de hoepels terecht zijn gekomen.
- Maak van de zinnen die op deze vellen papier staan een gedicht door ze in de best klinkende of meest logische volgorde te leggen.
- Voeg in overleg met de klas eventueel wat voegwoorden e.d. ertussen om het gedicht af te maken.

4. DICHTOPDRACHT-EEN SNEL GEDICHT

Individueel gedicht (15 min)

Nu gaat elk kind in zijn eentje een gedicht schrijven over een reis – een langzaam gedicht dus.

Leg de kinderen onderstaand stappenplan inclusief de hulpvragen voor om tot een idee te komen:

- Bedenk eerst wat je van reizen vindt:
 - Vind je het saai of leuk?
 - Wanneer vind je reizen saai?
 - Met welk vervoersmiddel?
 - Wanneer juist niet?
 - Met welk vervoermiddel?
- Beslis of je een gedicht gaat schrijven over een saaie of juist over een spannende reis.
- Schrijf het gedicht.

5. AFSLUITING (zo lang u wilt)

Besprek met elkaar wat leuker was om te doen en wat het mooiste resultaat gaf. U kunt daarbij onderstaande vragen gebruiken:

- Wat was leuker, de lange dichtreis of de korte?
- Wat gaf het mooiste resultaat?
- Wat gaf het verrassendste resultaat?
- Kun je snel en langzaam dichten vergelijken met snel en langzaam reizen?
- Kun je het verschil tussen de reis en de bestemming vergelijken met:
 - Het schilderen van een schilderij en het schilderij aan de muur?
 - De zwemlessen en je zwemdiploma?
 - Het verzamelen van informatie en het houden van je spreekbeurt?
 - Welke vergelijkingen kunnen de kinderen nog meer maken?

INZENDEN POËZIEWEDSTRIJD

Alle gedichten kunnen worden ingezonden voor de landelijke dichtwedstrijd Kinderen en Poëzie. De honderd mooiste inzendingen komen in een echte dichtbundel te staan. Ook zijn er extra prijzen te winnen zoals een poëzieworkshop voor de klas of je gedicht op een poster of zitzak. Meer informatie over de wedstrijd is te vinden op www.poeziepaleis.nl

TENSLOTTE

Wilt u vaker filosoferen in de klas, kijk dan op www.filosofiejuf.nl voor inspiratie. De filosofiejuf kan ook bij u in de klas komen om deze of andere filosofische lessen te geven.

